

[Axel Kristensen.]

dog byggede på den tankegang, at de prisforhold, der naturligt var dannet, skulle respekteres.

Weikop: Jeg er ganske enig med den højtærede handelsminister i, at den foreløbige betænkning, som afviklingskommissionen har afgivet, indeholder et særdeles værdifuldt materiale til drøftelserne om prisloven og de ændringer, der foreligger.

Denne betænkning er også interessant derved, at det er muligt at aflæse, i hvilket omfang der har været enighed indenfor kommissionen, og i hvilket omfang der har været, lad mig sige, betinget enighed. Udtryk som „der har været almindelig stemning for at ophæve en bestemmelse“ eller „man har anset det ubetænkeligt at hæve en bestemmelse“, viser den store dygtighed og smidighed, formanden for kommissionen har udvist for at opnå en vis enighed.

Jeg ved ikke, om det kan have beredt vanskelighed for de medlemmer i kommissionen, der samtidig er medlemmer af priskontrolrådet, at tage en fordomsfri stilling til problemerne. De har måske følt sig bundet af den stilling, de har indtaget tidligere i priskontrolrådet, hvor de vel har været under påvirkning af de to store S'er, Sindballe og Seligmann. Den højtærede handelsminister har jo ikke noget ansvar for, hvem organisationerne har udpeget, og det er derfor ikke hans skyld, hvis nogle medlemmer af kommissionen ikke har set med helt friske øjne på problemerne. Afgørende er det imidlertid, at kommissionsbetænkningen giver anledning til at drøfte helt nye synspunkter om afvikling, og alene det er så værdifuldt, at vort forslag om afviklingskommissionen har vist sig at være rigtigt.

Der er vel ingen, der har tænkt sig, at kommissionen skulle fremsætte et forslag, som man bare skulle sige ja og amen til. Hovedformålet måtte være, at nye tanker kunne fremsættes, og at de respektive organisationer kunne få lejlighed til at give udtryk for deres opfattelse, og det er det, der er sket.

Jeg kan ikke erklære mig enig i alle de synspunkter, der fremsættes i betænkningen. F. eks. synes det mig, at det står til hinanden som ild til vand, når det først siges, at man har lagt vægt på at begrænse den betydelige arbejdsindsats og udgift, som de stive kalkulationsregler har pålagt prismyndighederne i henhold til den nugældende prislovs § 8, og derefter siges, at kommissionen mener, at en noget forøget indgriben

fra priskontrolrådets side er nødvendig med hensyn til det forslag, som kommissionen fremsætter. Derved opnås jo ingen begrænsning af priskontrolrådets virksomhed, hvilket kommissionen dog må se som sin hovedopgave.

Når kommissionen ligeledes på den ene side siger, at faste kalkulationsregler kan virke hemmende på konkurrencen og et eventuelt prisfald, for på den anden side at sige, at det må tilstræbes, at priserne på varer af samme art og kvalitet holdes på et ensartet niveau, så må jeg erkende, at jeg ikke kan se sammenhæng i tingene. Hvad vil det forøvrigt sige, at ensartede varer af samme kvalitet skal holdes på et ensartet niveau? Forudsætningen for den frie konkurrence må da netop være, at en række ensartede varer af samme kvalitet sælges til forskellige priser. Afgørende for prisdannelsen for varer af samme art og kvalitet er da også i høj grad salgsformerne og de kvantiteter, varerne sælges i, samt den betjening, der ydes. En pilsner er en pilsner, men den pris, den sælges til på restaurationer, må da være forskellig, alt efter som den sælges på en restauration med tæppe eller med sand på gulvet.

Der kan være rimelighed i at fastsætte maksimalpriser på en ensartet vare, som sælges under ensartede vilkår, men den fastsættelse af ensartede priser og avancer, både på uensartede og i visse tilfælde på ensartede varer, der sælges under vidt forskellige former, så f. eks. den store, elegant udstyrede forretning, beliggende på det dyreste strøg, ganske unormalt skal beregnes den samme avance eller pris som den mindste kælderforretning, der ikke yder nogen betjening, er en af de største svagheder i det nugældende avancesystem og kan kun afhjælpes ved at tillade fri prisdannelse, kan ikke afhjælpes ved sindrige og indviklede bestemmelser, der udspekuleres eller udformes i prisdirektoratet, og jeg kan understrege, at maksimalavancer kan virke mindst ligeså hemmende på prisfald som de stive kalkulationsregler, særlig fordi maksimalavancer ikke giver stimulans til at foretage de billigste indkøb, så længe afsætningsmulighederne nogenlunde er til stede. Derfor er det, bortset fra visse undtagelser, ikke rigtigt at stræbe efter, at ensartede varer af ensartede kvaliteter skal sælges til ensartede priser, og jeg beklager, at erhvervsrepræsentanterne i kommissionen ikke har været opmærksomme herpå.

Hvem skal forresten undersøge kvaliteten af varerne? Det er vel ikke meningen,